

FOAIA DIECESANĂ

Organ al Eparhiei gr. or. rom. a Caransebeșului

Apare odată în săptămână: DUMINECA

<p>Prețul Abonamentului : Pentru Austro-Ungaria pe an . . . 5 fl. . . . . er. " " " pe 1/2 an . 2 " 50 " " România și străinătate pe an . 14 franci " " " " pe 1/2 an 7 "</p>	<p>Prețul inserțiilor : Pentru publicațiuni oficiale, concurse, edicte etc. tipărite de 3 ori, dacă conțin până la 150 de cuvinte, 8 il., până la 200 de cuvinte, 4 il., de aci în sus 5 il.</p>	<p>Correspondențele se adresează redacțiunii „FOAIA DIECESANĂ“; eară banii de prenumerațiune și inserțiuni la ADMINISTRAȚIA Librăriei și Tipografei diecesane în Caransebeș</p>
--	--	--

Prelegere apologetică

despre Dumnezeu

(Fine)

Conștiința este o autoritate; înaintea ei toți se închină. Putem să ignorăm poruncile ei, dar pe urmă trebuie să auzim și vocea ei răsplătitoare, care pedepsește.

Putem să ne punem contra acestei voci pedepsitoare, dar nu vom ajunge nici odată să negăm existența ei.

Conștiința nu depinde de voința noastră, noi nu putem dispune de ea; nu-i putem porunci, ci ea ne poruncește noană; nu o putem coriga și înfrunța, ea ne corigă și ne pedepsește; nu stăm preste ci sub ea; nu ne este supusă, ci noi îi suntem supuși. De aici rezultă, că nu 'și are originea din voința și din cugetarea noastră; nu este un product al spiritului nostru, este un product a unui spirit afară de noi și superior noană, care grăiește cătră noi prin vocea conștiinței. Conștiința este forul ultim, suprem, la care noi apelăm, este suprema lege hotăritoare în toate; astfel este un product al celui mai înalt spirit, al celui mai superior legiuitoriu, este rezultatul voinței morale absolute. *Faptul*, că conștiința există, este dovadă, că Dzeu există.

Și cuprinsul conștiinței este o dovadă, că Dzeu există; dovada despre cuprinsul conștiinței ne dovedește tot odată, că legea morală, e voința lui Dumnezeu, de care voință, se leagă și voința noastră. De aceea și zice Cicero: „Toți bărbații într'adevăr înțelepți, au fost conviși despre aceea, că

legea morală nu este ceva inventat de oameni sau introdus de popoare, ci e un ce etern, de după care toată lumea se conduce. Ultimul și primul motiv îl găsim deci în Dumnezeu, carele singur ordonează și singur interzice. Și aceasta lege e atât de veche ca și spiritul lui Dumnezeu însuși. De aceea legea, pe care toate îndatoririle se razimă, într'adevăr și înainte de toate e spiritul celei mai înalte dumnezeiri“.

Cant a dovedit esistența lui Dzeu din necesitatea existenței unei puteri mai înalte, care să aplice contrazicerile, ce atât de adese se ivesc azi între datorința și aplicare, între virtute și noroc.

În argumentarea aceasta unii au aflat, că se exprimă o contemplațiune etică mediocră; caci este un punct de vedere moral cu mult mai înalt, a căuta și a găsi în însaș virtutea recompensă pentru dânsa și a nu aștepta pentru dânsa și a nu cere pentru ea o recompensă deosebită. Dar adevărul, care formează basa cugetării lui Kant, acest adevăr este concepțiunea dreptății. Dreptatea există și tot așa există și răsplata. Ori, cel mai sublim adevăr aceasta se fie:

„Fericirea nu alege,

„Nu dreptatea o conduce

„Unde daruri împărțește“ ?

Nu se poate, e imposibil! conștiința noastră morală internă reproabă aceasta. Cea mai sublimă existență e aceea, în care adevărurile interne se contopesc cu realitatea externă într'o frumoasă armonie.

Vieța aceasta pământească e plină de contra-ziceri între adevăr și realitate: dorința noastră este ca aceste contra-ziceri, cari de atâtea ori, atât de

dureros ne impresionează conștiința morală, se-și aibă o soluțiune, se se disoalve într'o existență armonică morală; aceasta este credința și speranța noastră intimă, de care nu ne putem lipsi.

Astfel toate căile, ne conduc spre Dumnezeu. Constrinși suntem dară a mărturisi, că întreaga noastră vieată reclamă pe Dumnezeu ca unicul adevăr și ca unica țintă a existenței noastre. În nici un fel de raport lumesc noi nu putem rămânea în repaos gășind în el mulțumirea completă; Dumnezeu este repaosul nostru. În nici una din cugetările noastre nu putem introduce o stagnare absolută a cugetării; numai în cugetarea despre Dumnezeu, aflăm adevărata mulțămire. Nici o țintă a nisuițelor noastre morale nu satisface voința noastră; numai în raportul nostru cu Dumnezeu aflăm o mulțămire adevărată pentru natura noastră morală. Dumnezeu e adevărul și scopul ființei noastre întregi și tot așa al firei întregi afară de noi; în acestea se reflectează imaginea lui Dumnezeu; universul întreg este o oglindă, în care se resfringe ființa sa unică în mii și mii de raze diferite; toate ne îndreptează spre idealul, spre imaginea *prototip*. În toate relațiunile acestei vieți recunoaștem porniri spre ceva mai superior de cât ce sunt ele; și cele mai înalte perfecțiuni din vieța omenească tot încă mai țintesc la ceva și mai înalt; suma perfecțiunilor ne servește numai ca o treaptă spre a ne putea ridica către Dumnezeu. Dumnezeu e realitatea și ținta universului întreg.

Abia convingerea, că-l știm pre Dumnezeu prezente în tot locul și că avem imaginea lui în toate, aceasta abia dă vieții noastre farmec și o consacrare superioară; aceasta este singura noastră proprietate adevărată în proprietatea lumească. Pentru aceea a nega, că este Dumnezeu, este: a contrazice rațiunii noastre — Dumnezeu este o necesitate a rațiunii —, negarea lui cea mai mare miserie, cea mai mare sărăcie, pentru că ea ne-ar prezenta lumea rece, nefinsuflețită, moartă, deșartă și lipsită de adevăr. Cu un cuvânt: Dumnezeu este, pentru că trebuie să fie; pentru că fără el, toate celelalte nu ar fi și dacă ar și fi, fără el, fără valoare și fără înțeles ar fi. Este convingerea noastră cea mai profundă că Dumnezeu este.

Aceasta este convingerea nemijlocită, cu care ne naștem și o purtăm în noi.

Convingerea aceasta e generală, un fapt general al spiritului omenesc.

Adevărat, că abia creștinismul a redeșteptat acest cuprius al spiritului nostru în conștiința noastră; conștiința despre Dumnezeu a fost un izvor, o fântână surpată, ce creștinismul a reclădit-o, dar a reedificat ceva ce a fost deja; a fost această lucrare ca o reamintire a unui adevăr mare, dar uitat și neînțeles, al spiritului. În înțelesul acesta a predicat apost. Pavel, în Areopag, fapt. apost. 17, 23 înaintea Atenienilor, despre Dumnezeu necunoscut, pe care aceștia îl căutau în adâncul sufletului lor și-l presupuneau, fără a-l ști și pe care păgânii tot încă numai îl presupun fără a-l ști. În acest înțeles au vorbit apologeții secolilor primi, reamintind popoarelor conștiința nemijlocită despre Dumnezeu; pe păgâni i-a convertit, le-a arătat, cum, credința lor inconștie despre Dumnezeu, în momente de agitație internă izbucnește în exclamări preamăritoare către unul și adevăratul Dumnezeu. „O suflet omenesc“ exclamă Tertulian „tu care din fire ești creștin!“

E adevăr neresturnaver, că Dumnezeu este. Dar *ce este Dumnezeu!*

Cine vrea să-l descrie? Dumnezeu este o mare fără adâncimi și fără sfârșit — cine vrea să cuprindă în cuvinte nemărginirea sa? Dumnezeu e un secret — cine poate să traducă în cuvinte firea sa ascunsă? Dumnezeu se arată interior, dinaintea conștiinței omului, încât aceasta poate cel puțin să-și închipuie pe Dumnezeul nevăzut. Partea cea mai interioară a firei sale, a depus-o el în Isus Cristos, Fiul său, ca într'nsul să cunoaștem, să vedem cum este Dumnezeu pentru noi.

Dumnezeu este *puterea* firei nemărginite, pentru că el este vieța eternă, care în sine poartă cauza și scopul său; el este opera sa neperitoare proprie, de aci și fundamentul și ținta a toată făptura și Domnul, stăpânitorul lumii, care preste toate este. Dumnezeu e *sântul*, care în sine nu are contrazicere; el este o lumină fără umbră, este bunătatea desevârșită și de aceea e și baza întregii ordine morale, creatorul propriei noastre conștiinți morale și singur binele, care îndestulează firea noastră morală. Dumnezeu în fine e *iubirea*, care pe noi în etern ne-a voit, ca să fim ai lui și în el să aflăm liniște pentru sufletele noastre. Creațiunea ne învață puterea lui Dumnezeu, conștiința noastră ne atestează sfințenia sa; dar iubirea abia în Isus Cristos s'a arătat. Lumea păgână presupune o putere dumnezească, abia are o presimțire des-

pre sântenia lui Dumnezeu dar iubirea lui Dumnezeu nu o presimte. Această descoperire creștinismului avem să o mulțumim; și totuși este aceasta o descoperire ce noană ne este indispensabilă. Până când îl cunoaștem pe Dumnezeu numai după puterea și sfințenia sa, abisul între noi și densusul rămâne deschis. Puterea lui ne arată neputința noastră, sântenia lui ne arată noană natura noastră păcătoasă.

Această recunoaștere a noastră, ne depărtează de Dumnezeu, ne umilește dinaintea lui, dar nu ne lasă să ne apropiem. „În Cristos avem un Dzeu, de care ne apropiem fără mândrie și sub care ne umilim fără desnădejduire“, zice *Pascal*. La alt loc ear zice: „Recunoașterea lui Dumnezeu fără să recunoaștem și miseria noastră, ne face orgalioși; recunoașterea miseriei noastre fără să recunoaștem pe Dumnezeu ne duce la desperare; recunoașterea lui Cristos este a recunoaște pe mijlocitorul: căci în el noi găsim și pe Dumnezeu și nimernicia noastră“, în el iubirea ce ne unește cu Dumnezeu. Aceasta ne învață și revelațiunea divină; și inima și conștiința noastră aceste le afirmă.

S.

Epistoale deschise

I.

Dlui I. M. epitrop parohial în S.

D-Ta îmi scrii, că de și comuna bisericească de acolo a împăcat întreaga restanță de auctă școlară la Consistoriul diecesan de aici, totuș protopretorele concerninte a amenințat cu execuțiune comuna bisecească, dacă în termen de 14 zile nu va solvi restanța de auctă școlară în sumă de 164 fl. Deci me întrebi, că pe ce basă cere protopretorele suma aceasta și că ce e de făcut în cauză?

În Nrul penultim al „Foaiei diecesane“ am arătat, că ordinațiunea ministerială imprivința încasării dela comunele noastre bisericești a restanțelor de auctă școlară din categoria a doaua așa numita aucta B s'a dat la rugarea Patriarhului sêrbesc pe basa unui conspect estras din socoata fondului școlar din 1872, dar de și mai târziu Înaltul Ministeriu și-a modificat ordinațiunea s'a întru cât a dispus ca sumele ce se vor încassa titulo aucta școlară dela comunele româneși vor avea a să subșterne Escelenției Sale Dlui Metropolit al nostru în Sibiiu, cu toate acestea protopreturile și acum fac încasările pe basa conspectului despre restanțele de auctă cum acelea s'au aflat la 1872, subșternut Înaltului Ministeriu de culte și instrucțiune de către Patriarhul sêrbesc.

Firește că starea restanțelor de auctă dela 1872 s'a schimbat cu totul, deoarece de atunci încoaci mai multe comune, între care se află și comuna D-Voastră, au împăcat întreaga restanță la Consistoriul nostru, altele iarăși acum datorează cu sume mai mari.

Deci Consistoriul nostru s'a văzut silit a recurge din nou la Înaltul Ministeriu ca pentru evitarea confusiunilor și pentru regularea unor afaceri pendente, să binevoiească a ținea în suspens încasarea auctei. Dar și până ce va sosi rezoluțiunea ministerială, D-Ta pe basa cvitanțelor ce le are comuna bisericească dela cassa noastră diecesană se ceri dela protopretorele sistarea execuțiunei.

II.

Dlui G. învățătoriu în M.

D-Ta îmi scrii că comuna bisericească de acolo este amenințată de cătră protopretorele concerninte cu execuțiune, dacă nu va solvi o restanță de aucte școlară de 180 fl. care datează din 1872, deci me întrebi, că ce aveți de făcut, deoarece comuna bisericească nu dispune de bani?

Cu privire la aceasta viu a-Ți da următoarele înviațiuni:

După cum, ca învățătoriu mai bătrân, bine ști, comunele noastre bisericești până la anul 1884 n'au avut preliminarie de cult propriu, ci toate trebuințele comunelor bisericești s'au preliminarat la comunele politice și tot dênsele au și îngrijit de solvirea acelora. Numai după ce oficiul de vicecomite al comitatului Caraș-Severin cu hârtia sa din 19 Februarie 1883 Nr. 3386 și ddto 3 Mai 1883 Nr. 7914 alisp. a dechiarat, că comunele politice, începând din 1884 nu vor mai griji de eieptarea și încasarea speselor cultului, a emis V. Consistoriu circulariul de snb Nr. 360 E ex 1883, prin care a îndatorat pe comunele bisericești ca regulat în tot anul să compună preliminarile de cult și repartițiunile și se-și administreze singure banii cultului.

Stând astfel lucrul, după părerea mea, restanța de auctă școlară carea să derivă din anii înainte de 1884, ar fi îndatorată comuna politică s'o solvească unde pe acel timp a trebuit să fie fost preliminarată și care a întrelasat de a o solvi.

Spre a putea însă esopera aceasta ar trebui, ca să cercetați prin socoțile comunei politice din anii de când datează restanța de auctă și să constatați: 1) că fost'a aucta preliminarată în tot anul? 2) că speșele de cult încassate dela credincioșii noștri: întrebuințatu-s'au toate spre scopurile noastre bisericești și școlare?

T. Barzu.

Lecțiune practică din Geografie

Europa

Planul:

A)

I. Numele țării, mărimea forma și poziția geografică.

II. Configurațiunea țării.

III. Clima.

IV. Flora și fauna.

I. Numele țării mărimea forma și poziția geografică.

Pruncilor! noi în ora trecută am vorbit despre părțile pământului și despre oceane; să vedem acum care mi-ar ști spune câte părți de pământ sau continente sunt? (Continente sunt 5: Europa, Asia, Africa, America și Australia)

Arătați-mi cele 5 continente?

Câte oceane sau mări sunt? (Oceane sunt 5. Oceanul cel mare sau pacific, oceanul atlantic, oceanul indic, marea ghețoasă de nord, și marea ghețoasă de sud).

Arătați-mi cele 5 oceane?

În care continent locuim noi? (Noi locuim în Europa)

Acuma fiți atenți pruncilor, căci astăzi vom învăța chiar despre Europa adevărată despre partea de pământ, pe care locuim noi.

Priviți încoaci!

Mapa (charta) aceasta ne reprezintă Europa. Europa are forma unei peninsule mari, adevărată ea e încunjurată de trei părți cu apă și numai la est e împreună cu uscatul.

Europa are un areal (o întindere, o suprafață) de 10 milioane Km. $\square$ și 340 milioane de locuitori.

Europa se mărginește la sud cu munții Caucaș, cu marea neagră și marea mediterană; la vest cu oceanul atlantic; la nord cu marea ghețoasă de nord, și la est cu munții Ural și marea Caspică.

Ce formă are Europa?

Cât e arealul Europei?

Cât e numărul locuitorilor?

Cu ce se mărginește Europa.

II. Configurațiunea

1. Sinurile, mările interne și canalurile Europei.

Europa are o mulțime de sinuri, mări interne și canale precum:

In marea ghețoasă de nord: marea albă și marea carică.

În oceanul atlantic marea nordică împreună prin Scage-Rac și Categat cu marea Baltică, a cărei părți sunt: sinul botnic, sinul finic și sinul de Riga.

Canalul cu pasul de Calais (Calé), marea biscaică și marea mediterană.

Părțile mării mediterane sunt: Marea tyrrhenică sau toscanică; marea ionică; marea adriatică și marea egeică sau arhipelagul grecesc, din care trecând prin strâmtoarea Dardanelelor, prin marea marmoră și prin calea dela Constantinopol,

ajungem în marea neagră, și de aci înaintând prin calea Cherciu, ajungem în marea azovică.

Spuneți și arătați mările interne, sinurile și canalele Europei? În marea ghețoasă de nord?

În oceanul atlantic?

Cari sunt părțile mării mediterane?

2. Peninsulele și insulele Europei.

Din cauza numeroaselor sinuri ce se întind printre uscat, are Europa și o mulțime de peninsule precum:

La nord: Canin și Cola.

La vest: Scandinavia (Norvegia și Suedia) și Iutlanda (Dania). La sud: Peninsula pireneică (Spania și Portugalia) Peninsula apeninică (Italia) Peninsula balcanică și Crimeea.

Insulele mai însemnate sunt:

În marea ghețoasă de nord: Novaia Semlia și Spitzbergen. *În oceanul atlantic:* Islanda, Föör, insulele britanice (Britania și Irlanda) Orcadele, Setlandele și Hebridele.

În marea Baltică: Seelanda, Fünen, Gotlanda și Rügen.

În marea mediterană: Balearele, Pittusele, Corsica, Sardinia, Sicilia, Malta, insulele ionice, insulele dalmatine, insulele egheice și Candia sau Creta.

Cari sunt peninsulele Europei? la nord? la vest? la sud?

Cari sunt insulele mai însemnate? În marea ghețoasă de nord? în oceanul atlantic? în marea baltică? în marea mediterană?

3. Lacurile Europei.

Lacurile mai însemnate ale Europei sunt:

În Rusia: Ladoga și Peipus.

În Suedia: Weunern, Wettern și Melar.

În Germania: lacul Boden.

În Elveția: lacul de Geneva și lacul Zürich.

În Italia: lacul Maggiore, lacul de Garda și lacul de Como.

În Ungaria lacurile Balaton și Fertó.

Cari sunt cele mai însemnate lacuri ale Europei? în Rusia? în Suedia? în Germania? în Elveția? în Italia? în Ungaria?

4. Rîurile Europei

Rîurile mai însemnate ale Europei sunt:

Peciora, Mesen și Dvina, cari se varsă în marea ghețoasă de nord.

Neva, Duna, Niemen, Vistula și Odera în marea baltică.

Elba, Vesperul, Rinul, Temsa și Selda în marea de nord.

Sena în calea de Calais.

Loarul, Garona și Adur în marea biscaică.

Minho, Duero, Taio, Guadiana și Guadalquivir în oceanul atlantic.

Ebrul și Ronul în marea mediterană.
Tibrul și Arno în marea tyrhenică.
Po și Adigia în marea adriatică.
Donul în marea azovică
Uralul și Volga în marea caspică.

Dintre toate râurile Europei cel mai mare este Volga în Rusia, iar al 2-lea rîu și cel mai însemnat pentru negoț este Dunărea.

Spune-mi râurile, cari se varsă în marea ghețoasă de nord?

Cari se varsă în marea baltică?
Cari în marea de nord?
Cari în pasul de Calais?
Cari se varsă în marea biscaică?
Cari în oceanul atlantic?
Cari în marea mediterană?
Cari în marea tyrhenică?
Cari în marea adriatică?
Cari să varsă în marea azovică?
Care e cel mai mare rîu în Europa?
Care e rîul cel mai însemnat pentru negoț?

5. Munții Europei.

Munții cei mai însemnați ai Europei sunt:

Alpii în nordul Italiei și prin Elveția, Franția Germania și Austro-Ungaria.

Pireneii se află între Franția și Spania.

Munții Scandinaviei în Suedia și Norvegia.

Munții Ural în ostul Rusiei.

Balkanii în Turcia.

Carpații împrejurul Ungariei și prin România.

Vulcanii sunt: Hecla și Crabla în Islanda, Etna în Sicilia și Vesuful în Italia.

Cari sunt munții cei mai mari în Europa?
Cari sunt Vulcani?

6. Șesurile Europei.

Șesurile cele mai însemnate ale Europei sunt:

Șesul Rusiei numit și șesul Sarmat.

Șesul Germaniei de nord. Șesul Franciei. Șesul României.

Șesul Lombardiei (în Italia) și Șesul Ungariei.

Cari sunt șesurile cele mai însemnate ale Europei?

III. Clima.

Clima Europei spre sud este foarte blândă (moderată). De ce înaintăm însă mai spre nord, ea devine tot mai rece, până ce în părțile cele mai nordice, neaua nu se topește nici odată. Țerile din apusul Europei au climă cu mult mai moale decât regiunile din centrul și răsăritul său. Clima cea mai caldă se află în țăerile litoralului Mediteranei; aici e atât de cald, încât plantele sale sunt și iarna de culoare verde, iar în jurul mării gețoase de nord e frigul atât de mare, încât abia mai vegetează mușchiu, tufă și arbori pitici. După climă se ia și rodirea pământului.

Cum e clima Europei?

Ce climă au țăerile din apusul Europei?

Unde se află clima cea mai caldă?

După ce se ia rodirea pământului?

IV. Flora și fauna.

Plantele, animalele și mineralele Europei.

În Europa se produce tot felul de cereale și felurite soiuri de poame. În centrul Europei se sămăna mai mult grâu; în părțile sudice se cultivă cucuruzul și vița de vie; iar în părțile mai nordice sęcara, ovėsul și cartofii. Pădurile cele mai mari sunt în Rusia și în Șcandinavia.

Dintre minerale se află fer, uramă, aur, argint, mercuriu (argint viu), cărbuni de peatră, petrolu, sare, soda, salitră, alaun etc. Aur mai mult se găsește în munții Ural și în Carpați. Cărbuni mai mulți se găesc în Britania-mare, ear ferul cel mai bun e în Șcandinavia.

Dintre animale se află în Europa, cai, boi, vaci, oi, capre, porci, bivoli, găini, gășce, rețe, etc. prin păduri se află: urși, lupi, iepuri, vulpi, porci sělbateci, cerbi, căprioare etc. prin rîuri se află tot felul de pești. Mai departe se cultivă cu sporiu și vermii de mătasa și albinele.

Caii și boii cei mai frumoși sunt în nordvestul Europei; vacile cele mai bune în Elveția; oile cele mai frumoase și lănoase în sudvestul Europei.

Ce produse se cultivă în Europa?

Unde sunt pădurile cele mai mari?

Ce fel de minerale se găesc în Europa?

Une se află aurul cel mai mult?

Dar cărbunii cei mai mulți unde se află?

Unde e ferul cel mai bun?

Ce fel de animale se află în Europa?

Unde sunt caii și boii cei mai frumoși?

Unde sunt vacile cele mai bune?

Dar oile cele mai frumoase și lănoase în care parte a Europei se află?

(Va urma)

Proiectul de lege despre religiunea copiilor

În acelaș timp, când ministrul de justiție magiar a prezentat camerei proiectul de lege despre căsătoria civilă, a prezentat și ministrul de culte proiectul de lege despre religiunea copiilor. Reproducem acest proiect și noi:

§ 1. Logodnicii de ori-ce confesiune, înainte da a încheia căsătoria, se pot învoi, că în care dintre religiunile recepute sau recunoscute prin lege se fie botezați copiii ce vor naște; ei pot eventual face o învoială de natură, că pe care dintre religiunile designate se o urmeze îndeosebi unul dintre copiii lor, respective în care religiune se fie crescut respectivul.

Această învoială trebuie declarată în persoană și încheiată în scris înaintea unei autorități civile sau a unui notariu public regesc.

Procedura, ce trebuie observată în privința formalităților învoielii, precum și a ținerii în evidență

a matriculelor o regulează ministrul de culte și instrucțiune, respective ministrul de justiție și cel de interne în calea ordonanțelor.

§ 2. În lipsa unei învoielii circumscrise în § 1 urmează toți copiii soților fără deosebire de religiu-ne a celor, respective vor fi crescuți în acea reli-giune, cărei aparține tatăl în timpul încheierii că-sătoriei, întrucât această religie aparține celor rece-pute, resp. celor legal recunoscute.

Un tată, care nu aparține nici uneia dintre reli-giunile recepte sau legal recunoscute e îndreptățit a dispune, în care dintre religiunile recepte sau legal recunoscute să fie crescuți copiii săi.

Dacă tatăl nu ia o astfel de dispoziție, muma însă aparține uneia dintre religiunile recepte sau legal cunoscute, în cazul acesta toți copiii urmează religiei mumei, resp. vor fi crescuți în această reli-giune.

Dacă nu aparține nici muma uneia dintre reli-giunile recepte sau recunoscute prin lege și nu dispune nici ea, în care dintre religiunile recepte sau legal îndreptățite să fie crescuți copiii, atunci dreptul și datoria aceasta îi compete oficiului or-fanăl.

Dispoziția, ce trebuie a se face în modul sus descris despre aceea, că în care religiu-ne să fie cres-cuți copiii, trebuie să se facă cel mai târziu până la etatea, în care copiii sunt obligați a cerceta școala.

§ 3. Învoiala făcută după § 1 se poate mai târziu modifica numai în casurile următoare:

1. dacă unul dintre soții, care aparțin la dife-rite religiuni creștine, trece la religiu-ne-a celuilalt astfel că căsătoria devine o căsătorie nemixtă;

2. dacă la o căsătorie între un creștin și un necreștin unul dintre soți trece la o altă religiu-ne, așa că căsătoria devine o căsătorie curată între creș-tini sau o căsătorie curată între necreștini.

În casuri de acestea învoiala se poate modifica pe lângă aceleași formalități, dar' numai în direcția, ca copiii, ce se vor mai naște precum și toți ceial-lți copii, care n'au împlinit încă etatea de șapte ani, în cazul prim vor avea să urmeze acum toți religiu-ne-a comună a părinților și în aceasta să fie crescuți, în cazul al doilea însă toți vor urma reli-giunea creștină resp. religiunile creștine, sau apoi toți religiu-ne-a necreștină și resp. în aceasta sau în acestea vor avea să fie crescuți.

În casurile acestea în modul circumscris în §§ 3—8 ai legii citate pot trece la religiu-ne-a cores-punzătoare învoielii și acei copii, care au trecut peste etatea de șapte ani, dar' n'au ajuns încă etatea hotărâtă în §. 2 al art. de lege LI: 1868. Aceasta însă numai cu încuviințarea tutoratului.

§ 4. O abatere de la regula cuprinsă în primul alineat al §-lui 2 poate încăpea mai târziu numai atunci:

1. Dacă e vorba de o căsătorie între soți de diferite religiuni creștine și bărbatul trece la reli-

giunea femeii astfel, că căsătoria devine o căsătorie curată;

2. dacă e vorba de o căsătorie între un creș-tin și un necreștin și bărbatul trece la o altă reli-gie receptă ori legal recunoscută, astfel că căsătoria ajunge a fi o căsătorie curată între creștini sau o căsătorie curată între necreștini.

În casuri de acestea copiii ce se vor mai naște precum și aceia cari n'au împlinit încă etatea de șapte ani, urmează noaua religiu-ne-a tatălui, resp. vor trebui crescuți într'asta.

Acei copii, care au trecut d. j. a peste etatea de șapte ani, dar' n'au ajuns etatea fixată în § 2 art. de lege LIII: 1868, pot deasemeni trece în modul aretat în §§. 3—8 la religia cea noauă a tatălui, dar' numai cu învoirea oficiului tutorial.

§ 5. O căsătorie, în care un soț nu aparține vre-uneia dintre religiunile recepte sau legal recu-noscute, celalalt soț e însă membru al uneia dintre religiunile amintite, se consideră drept o căsătorie între soți de diferite religiuni.

Astfel fiind o abatere dela o învoială făcută în sensul §-lui 1 între astfel de soți, resp. în sen-sul dispoziției alineatului al doilea și al patrulea al §-lui 2, poate intra mai târziu numai sub con-dițiunile aretate în §§. 3 și 4 și numai în direcția indicată acolo.

§ 6. Copiii nelegitimi urmează religiu-ne-a mumei întrucât această religiu-ne aparține religiunilor rece-pute sau legal îndreptățite.

Cu privire la copiii nelegitimi ai unei mume, care nu aparține nici uneia dintre religiunile rece-pute sau legal îndreptățite, se aplică normele ali-neatului al patrulea și al cincilea a §-lui 2.

Dacă muma trece la o altă religiu-ne receptă sau recunoscută prin lege, atunci îi urmează în noaua religiu-ne și copiii ei legitimi, care n'au ajuns încă etatea de șapte ani.

§ 7. Ori-ce contract, revers sau altă dispoziție de această natură, care contrazice celor cuprinse în legea actuală, e nevalabilă și nu poate avea nici într'un cas valoare.

§ 8. În privința educațiunii religioase a copiilor născuți sau care se vor naște dintr'o căsătorie în-cheiată înainte de a intra în vigoare legea actuală, rămâne în vigoare dispoziția acelei legi, care era va-labilă pe timpul încheierii astorfel de căsătorii.

§ 9. Toate normele de drept contrare legii acesteia și îndeosebi §§ 12 și 14 ai art. de lege LIII: 1868 vor fi scoase din vigoare.

§ 10. Această lege va intra deodată în vi-goare cu art. de lege . . . despre căsătoria civilă obligatorie și cu executarea ei vor fi însărcinați ministrii cultelor și instrucțiunii, justiției și aface-rilor interne.

Conte Csáky m, p,
ministru de culte și instrucțiune.

Varietăți

In cauza ocupațiilor din izlasele comunale în fostul confiniu militar, de pe teritoriul comitatului *Căraș-Severin*, vom publica în numărul viitoriu al foaiei noastre o traducere privată a decisului congregației dimpreună cu unele indigetări din partea unor bărbați frunțași de ai noștrii.

Donațiuni. În comuna *Ghilad*, protopresbiteratul Ciacovei, doi frunțași ai comunei, au făcut dăruiuri demne de imitat s. bisericii române gr. or. din *Ghilad*. Anume dl *Ioan Breban* a dăruit un clopot frumos pentru turnul bisericii în preț de 200 fl. apoi 6 ripidi, patru sfeșnice și o cruce în preț de 140 fl. v. a. precum și un mă-saiu pe prestol în preț 20 fl. (lucrat de socia sa Eva). — Credinciosul *Ion Lăpădat* a dăruit aceleași s. bisericii de moșie irevocabilă o jumătate de jugher de islas (loc de pășunat public) din al său propriu, ceea ce investeste s. biserică cu felurite drepturi publice la hotarul comun. Laudă și mulțumită li se cuvine acestor bravi evlavioși credincioși ai s. noastre biserici.

**Concertul reuniunii române de cântări din Lu-
goj**, — i-se scrie *Dreptății* — ținut în 14 Februarie a reușit în toată privința. Piesele esecutate au futrecut așteptarea și a celora, cari au cunoscut din trecut frumoasele prestațiuni ale reuniunii, eară cei ce au auzit cântăreții de astădată pentru prima oară, au fost încântați. Băeții și fetițele, la 40, s'au prezentat în costum național și au plăcut foarte mult. Opiniunea generală a fost că icoana reuniunii ar fi completă numai dacă și bărbații s'ar prezenta în costum național și deosebit dacă ar ținea cont de diferitele costume pitorești a le bănățenilor. Cea mai grea și mai frumoasă dintre piesele esecutate a fost un cor din opera mai nouă a lui Verdi „*Othelo*” esecutat cu cea mai fină nuanță cu acompaniare de piano, carea a indeplinit-o cu adevărată artă Dna *Elena Dobrin*. Public a fost ca la nici o petrecere, ales și mult încât sala dela hotelul „*Regele Ungariei*” a fost prea mică. Familiile cele mai de frunte civile și militare, români și neromâni, membri și nemembri, v. colonelul dela honvezi cu familia, Vicecomitele cu familia, primariul cu familia și mulți din esteri au înfrumșet această frumoasă convenire și spiritul de armonie propagat de Reuniune în cântările esecutate a domnit însoțit de veselie și voia bună până de cătră ziua. Măestrul reuniunii D-1 *I. Vidu* a fost și sub durata producțiunii și după aceea necontentit necontentit obiectul celei mai călduroase ovațiuni; deasemenea și președintele Reuniunii D-1 Dr. *D. Florescu* a fost năpădit cu gratulațiuni bine meritate.

Invitare. Subscrișul comitet invită cu onoare cuvenită la *Babul*, ce se arangiază în Timișoara Sâmbătă în 10 Martie 1894 st. n. în sala Berăriei (Fabricu) pentru ajutorarea școalelor gr. or. române confesionale din Suburbiul Timișorii Fabric. Prețul intrării de persoană 1 fl. de Familie 2 fl. Contribuirile benevole se vor cuita în publicitate. — Bilete se pot căpăta la membrul comitetului C. Țieranu comerciant în Fabric ear în sara balului, la cassa. — *Paul Rotariu* președinte. — *Traian Lungu* notariu. — *Ilie Paunu* casariu și epitrop.

Posturi vacante la Magistratul din loc, și anume un post de *vice-căpitan orășnesc* cu salar anual de 450 fl. de un *cancelist* cu 360 fl. de un *veterinar* cu 200 fl. în fine de *econom* earăș cu 200 fl. v. a. Concursul pentru întregirea acestor posturi este scris din partea vice-comitelui *Căraș-Severin* cu rescriptul seu din 16 Fe-

bruarie a. c. Nr. 3537. Ceice reflectează la unul din aceste posturi au să-și înainteze petițiunile lor recursuale la suslăudatul domn Vice-comite până la 16 Martie a. c.

Posta Redacțiunii.

Dlui V. în L. În unul din Nrii viitorii.

Red.

Concurs

Conform ordinațiunei consistoriale ddo 3 Ianuarie a. c. Nr. 3679 B ex 1893 se escrie concurs pentru parohia vacantă de clasa a III-a din *Berzasca*, protopresbiteratul Bisericii-albe, cu termin de recurgere de 30 de zile dela prima publicare în „*Foaia diecesană*.”

Emolumentele sunt:

1. O sesiune parohială.
2. Salariu anual de 136 fl. pentru funcțiunile stolare principale — după contractul încheiat cu parohul reposat.
3. Cuartir liber, grajdii, grădină de legumi, sau în locul acestora 84 fl.

Cei-ce doresc a recurge după acest post și cari au cualificațiune prescrișă au aș subșterne recursele lor protopresbiterului *Filip Adam* în Iam.

În fine recurenții sunt poftiți a se prezenta în vr'o Duminecă sau sârbătoare în sânta biserică spre a-și arăta desteritatea în tipic, cântare și predicare.

Berzasca, în 31.

[12] 1—3

Comitetul parohial.

În conșelegere cu mine *Filip Adam* protopresbiter.

Nr. 1. 1894.

Publicațiune

Pentru renovarea sântei biserici gr. ort. rom. din comuna *Soceni*, protopresbiteratul *Bocșa-montană* pre basa încuviințării Venerabilului Consistoriu diecesan se escrie concurs cu licitațiune minuendă pre 6/18 Martie a. c. la 11 oare antemeridiane, cu prețul de esclamarie de 3947 fl. 08 cr.; despre ce doritorii de a licita se încunoștințează cu acel adaus, că au a depune înainte de licitațiune vadiul de 10%.

Planul, specificațiunea speselor și condițiunile se pot vedea întotdeauna la presiul comitetului parohial din loc.

Soceni, din ședința comitetului parohial ținută în 2/14 Februarie 1894.

1—3 [13]

A. Craciunescu
președ. comit. par.

Traian Ștoica
not. comit. par.

Concurs

Pentru ocuparea postului de învățatoriu la școala confesională gr. or. rom. diu *Coștein*, protopresbiteratul *Făgetului* se escrie concurs cu termin de 30 de zile dela prima publicare în „*Foaia diecesană*.”

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

1. Salariu în bani gata 300 fl. v. a.
2. Pentru scripturistică 2 fl. v. a.
3. Pentru conferință 5 fl. v. a.
4. Pentru servitoriul școlii 8 fl. v. a.
5. Lemne în natură 32 metri aduși în ocolul școlii, din care are a se încălzi și școala.
6. Dela fiecare înmormântare 20 cr.
7. Locuință liberă în edificiul școlii cu grădină de un juger.

Cei-ce doresc a ocupa acest post învățătoresc au să-și înainteze recursurile ajustate cu documentele necesare conform statului organic și regulamentului pentru organizarea învățământului, adresate comitetului parohial din Coșteiu, la oficiul protopresbiteral gr. or. rom, în Făget până la termenul deschis.

Comitetul parohial dorește ca recurenții să se prezinte în vre-o Duminecă sau sâmbătă în sânta biserică, dar nici decum în ziua de alegere.

Coșteiu, din ședința comitetului parohial ținută la 2 Februarie 1894.

[14] 1—3

Comitetul parohial.

În conțelegere cu mine: *Sebastian Olariu* ppbiter tract.

Concurs

Pe baza ordinației magnificienței sale Domnului inspector de școli Dr. Ioan Dengi dtto. 2. Decembrie 1893 Nr. 4617 se scrie concurs pentru întregirea postului învățătoresc dela școala comună din Ieșelnița; care a devenit vacantă prin pensionarea învățătorului *Dănilă Popoviciu* cu termen de a recurge până în 30 de zile dela prima publicare în „Foaia diecesană“.

Emolumentele sunt:

1. Salariul anual în bani gata 200 fl. v. a.
2. Pentru scripturistică învățătorească 5 fl.
3. Lemne 24 metri în prețiu de 30 fl.
4. Locuință cu 2 chilii, cuină și o cămară, un pătrar de juger grădină pentru legume. Concurenții cari voiesc a ocupa sus atinsul post sunt obligați a participa la toate funcțiunile bisericesti cât și la funcțiunile de înmormântare după ritul gr. or. rom. Concurenții au să subștearnă recursurile, instruate conform regulamentului școlastic, către magnificiența sa Domnul inspector de școli Dr. Ioan Dengi în Logoj.

[10] 2—3

Ieșelnița în 6 Februarie 1894.

Stefan Tomescu.
pres. școlariu.

Concurs

Devenind postul de învățătoriu dela școala confesională gr. or. rom. din comuna *Cliciova* vacantă prin pensionarea fostului învățătoriu *Ioan Bărboniu*, se scrie concurs cu termen de recurgere de 30 de zile dela prima publicare în Foaia diecesană.

Emolumentele sunt:

1. Salariu în bani gata 126 fl.
2. Pentru 56 chl. clisă 30 fl
3. Pentru 56 chl. sare 8 fl.
4. Pentru 8 chl. lumini 6 fl.
5. Pentru scripturistică 6 fl.
6. Pausal pentru conferință și reuniune 10 fl.
7. 12:30 hl. grâu și 12:30 hl. cucuruz are a se căpăta în natură.
8. Pentru 40 de metri de lemne à 1. fl. m., din care are a se încălzi și sala copiilor, 40 fl.

9. Cortel liber cu 2 chilii și grădină întravilan cu 800° și estravilan 800°.

10. 2 jughere de pământ arătoriu de clasa a II.

11. Dela înmormântări unde va fi poftit 20 cr.

Doritorii de a recurge la acest post sunt avisați să trimită recursurile lor adresate comitetului parohial și instruate cu documintele recerute Prea On. oficiului Protopresbiteral gr. or. în Făget.

Între aceștia aceia, care cunosc notele musicale vocale pentru conducerea corului vocal vor fi preferați.

Mai departe recurenții au a se prezenta în vre-o duminică sau sâmbătă în s. biserică spre a-și arăta dexteritatea în cântare și tipic.

Din ședința comitetului parohial din *Cliciova* ținută la 23 Ianuarie 1894.

[11] 2—3

Comitetul parohial

În conțelegere cu mine *Sebastian Olariu* protopop tract.

Precauțiune la cumperarea de

Zacherlin.

Mușteriu: „... Eu nu vreau se iau pulberea de insecte deschisă, căci am cerut Zacherlin!... Cu drept se laudă specialitatea aceasta ca în general cel mai bun mijloc contra tot felul de insecte, și de aceea iau numai: o sticlă sigilată cu numele „Zacherl“!

Se află de vindut la domni:

în Caransebeș: Eperjesy & Fűszás.
H. Rosenfeld.
H. Perlfaster și fiu.
Carol Schwab.
Francisc Strausz.
Carol Ringeisen.

în Logoj: A. Schieszler și fiu.
Körösy Ladislaus.
Recht & Schwarz.
A. Schnitzler.
Alexandru Karl.
R. Morgenstern.
Németh & Klein.
Traian P. Rațiu.
L. Vértés farmacie.

în Nădrag: Arpad Ruz. [42] 10—10